

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Kus Ja Kuidas?](#) > [Kulud](#) > [Germany](#)

Kulud

Sisu koostaja:

Saksamaa

Saksamaa

Sellel lehel on esitatud teave menetluskulude kohta Saksamaal.

[Perekonnaõigus - lahutus](#)[Perekonnaõigus - laste hooldusõigus](#)[Perekonnaõigus - ülalpidamine](#)[Äriõigus - lepingud](#)[Äriõigus - vastutus](#)

Õigusvaldkonna ametikohtade tasustamist reguleeriv õigusraamistik Saksamaal

Advokaadid

Saksamaal järgitakse advokaaditasu määramisel advokaatide tasustamise seadust (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG*) või advokaadi ja tema kliendi kokkulepet. Tasukokkulepped on alati alternatiiv seadusest tulenevatele tasudele. Need peavad olema kooskõlas föderaalse advokatuurimääruse (*Bundesrechtsanwaltsordnung, BRAO*) paragrahvis 49b ja advokaatide tasustamise seaduse paragrahvides 3a kuni 4b kindlaks määratud eeskirjadega. Kui advokaat esindab klienti kohtus, ei tohi kokkulepitud tasu olla väiksem õigusaktides sätestatud summast.

Advokaatide tasustamise seadusele lisatud tasusid käsitlevas tabelis (advokaatide tasustamise seaduse 1. lisa) on nähtud ette kas väärtustasud, kindlasummalised tasud või tasuvahemikud, mida kohaldatakse eri õigusteenuste suhtes. Tasu suurus määratakse tavaliselt kindlaks nõude väärtuse alusel ning erinevate nõuete väärtuste tasusummad on loetletud advokaatide tasustamise seaduse 2. lisa. Nõude väärtusele viitavate tasude vahemikes sätestatakse maksimaalne ja minimaalne tasu, mida saab kõnealuste teenuse eest võtta. Asjakohane tasu selles vahemikus määratakse kindlaks vastavalt töö ulatusele ja raskusastmele, kohtuasja tähtsusele, kliendi majanduslikule olukorrale ja advokaadi konkreetsele vastutuskindlustuse riskile. Tasude vahemikke kohaldatakse mitmes konkreetsetes valdkonnas, peamiselt kriminaalajade ja sotsiaalõiguse vallas.

Kohtutäiturid

Kohtutäiturid (*Gerichtsvollzieher*) võtavad üksnes kohtutäiturite tasude seaduses (*Gerichtsvollzieherkostengesetz, GvKostG*) sätestatud tasusid. Kohtutäituri iga eri toiminguga eest on ette nähtud kindel tasu.

Kindlaksmääratud kulud

Tsiiviilkohtumenetluse kindlaksmääratud kulud

Tsiiviilkohtumenetluse poolte kindlaksmääratud kulud

Tsiviilkohtumenetluses tasutakse kohtulõivud tavaliselt nõude suuruse alusel. Need lõivud on tsiviilasjade korral kindlaks määratud kohtukulude seaduse (*Gerichtskostengesetz*, GKG) ning perekonnaasjade korral perekonnaasjade kohtukulude seadusega (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen*, FamGKG). Lõivude määrad on sätestatud lõivude loendis (asjakohase seaduse 1. lisa). Nõude väärtusel põhinevad lõivud on esitatud 2. lisas.

- Üldiste tsiviilkohtumenetluste ja perekonnaasjade, eelkõige ülalpidamist käsitlevate asjade korral on kohtulõivu määr 3,0. Abieluasjade korral on see 2,0 ning lapsevanema ja lapsega seotud kohtuasjade korral, mis hõlmavad hooldus- ja suhtlusõigust, on lõivu määr 0,5. Menetluse väärtus määratakse kindlaks järgmiselt. Abieluasjades määratakse menetluse väärtus kindlaks kohtu äranägemisel, võttes arvesse kohtuasja ulatust ja tähtsust ning mõlema abikaasa sissetulekut. Tavaliselt vastab menetluse väärtus kolme kuu jooksul saadud netotulule. Perekonnaasjades sõltub menetluse väärtus tavaliselt nõude suurusest. Ülalpidamist käsitlevate asjade korral on väärtus piiratud elatishõlme suurusega, maksimaalselt ühe aasta summas. Arvesse võetakse ka kõiki kuni taotluse esitamise kuupäevani laekumata summasid.
- Lapsevanema ja lapsega seotud kohtuasjade korral, mis hõlmavad hooldusõigust ja suhtlusõigust, on menetluse väärtus 5 000 eurot.

Kui tasukokkulepet ei ole sõlmitud, siis võetakse advokaadi poolt kohtus esindamise eest tasu, mis põhineb nõude väärtusel. See vastab tavaliselt menetluse väärtusele, mida kasutati selleks, et määrata kindlaks kohtulõivude suurus. Advokaatide tasustamise seaduses (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG) on täpselt kindlaks määratud, millise menetluse korral milliseid lõive milliste määradega kohaldatakse. Nõude väärtusel põhinevad lõivude summad on sätestatud advokaatide tasustamise seaduse 2. lisas.

Esimese astme kohtus toimivas tsiviilkohtumenetluses saab advokaat tavaliselt kohtulõivu määraga 1,3 ning kohtuliku arutamise lõivu määraga 1,2. Esimese astme kohtus toimuva kokkuleppe korral saab advokaat ka kokkuleppelõivu määraga 1,0.

Tsiviilkohtumenetluse etapp, kus tuleb tasuda kindlaksmääratud kulud

Tavaliste tsiviilasjade ning ülalpidamis- ja abieluasjade korral tuleb kohtulõivud tasuda vahetult hagiavalduse või taotluse esitamisel. Perekonnaasjade korral tuleb lõivud tasuda menetluse lõpus. Advokaaditasud makstakse tavaliselt volituste lõppemisel, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Advokaadil on siiski õigus nõuda ettemakset vastavalt õigusnormidele.

Kriminaalkohtumenetluse kindlaksmääratud kulud

Kriminaalmenetluse kindlaksmääratud kulud

Kriminaalkohtumenetluse kulude kohta esitatakse arve alles pärast lõpliku karistuse määramist. Kohtukulud sõltuvad karistuse suurusest ja jäävad esimeses kohtuastmes vahemikku 169 - 1 200 eurot. Advokaadil, kellega ei ole konkreetset kokkulepet sõlmitud, on õigus nõuda tasu nii kaitsjana kui ka teiste huvitatud poolte esindajana. Need tasud on kehtestatud konkreetsetes raamistikus.

Kriminaalmenetluse etapp, kus tuleb tasuda kindlaksmääratud kulud

Kohtukulud tuleb tasuda pärast lõpliku karistuse määramist. Advokaaditasud makstakse tavaliselt volituste lõppemisel, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Advokaadil on siiski õigus nõuda ettemakset vastavalt õigusnormidele.

Konstitutsioonikohtu menetluste kindlaksmääratud kulud

Menetluse poolte kulud

Konstitutsioonilise kaebuse esitamine Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtule (*Bundesverfassungsgericht*) on üldjuhul tasuta, välja arvatud juhul, kui kaebus on esitatud kuritahtliku kavatsusega (vastavalt Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtu seaduse (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*) paragrahvile 34). Esindamine, eelkõige advokaadi poolt, on vajalik ainult siis, kui kohtuistung toimub Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtus (Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtu seaduse paragrahv 22).

Konstitutsioonikohtu menetluse etapp, kus tuleb tasuda kindlaksmääratud kulud

Advokaaditasud konstitutsioonikohtu menetluse eest tuleb tavaliselt tasuda volituste lõppemisel, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Advokaadil on siiski õigus nõuda ettemakset.

Õigusesindaja antav eelteave

Poolte õigused ja kohustused

Advokaat peab andma kliendile terviklikku teavet ja nõu ning tooma esile kõige kindlama ja ohutuma viisi soovitud eesmärgi saavutamiseks. Kõik asjaga seotud riskid tuleb kliendile avaldada, et klient saaks teha täielikult teadliku otsuse. Advokaat peab vastama kliendi küsimustele terviklikult ja ausalt. Enne hagiavalduse esitamist peab advokaat selgitama kliendile menetluse väljavaateid ja riske (sealhulgas kulusid).

Advokaadil on erikohustus anda teavet teatavatel kindlatel juhtudel:

- kui advokaadi tasud põhinevad nõude väärtusel, peab ta juhtima kliendi tähelepanu sellele asjaolule enne, kui talle on antud volitused tegutseda (föderaalse advokatuurimääruse paragrahvi 49b lõige 5). Kui sõlmitakse kokkulepe advokaadi tasu kohta, peab advokaat juhtima tähelepanu asjaolule, et kui tasud hüvitab vastaspool, tähendab see ainult seadusega ette nähtud tasude hüvitamist (advokaatide tasustamise seaduse paragrahvi 3a lõike 1 kolmas lause);
- enne lepingu sõlmimist kliendi esindamiseks töökohtus peab advokaat juhtima kliendi tähelepanu asjaolule, et tema õigusabikulud ei kuulu tagastamisele (töökohtute seaduse (Arbeitsgerichtsgesetz) paragrahvi 12a lõike 1 teine lause).

Kulude kindlaksmääramise õiguslik alus

Kust leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Saksamaal?

Teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Saksamaal saab osta raamatupoodidest või uusima versiooni veebist tasuta alla laadida.

Millistes keeltes on võimalik leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Saksamaal?

Suurem osa kättesaadavast teabest kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Saksamaal on saksa keeles.

Kust leida lisateavet kulude kohta?

Veebis kättesaadav teave kulude kohta

Õigusaktide kehtivate versioonidega saab tutvuda veebisaidil <https://www.gesetze-im-internet.de/>. Mitmesuguseid õigusakte kulude kohta saab alla laadida, kui sisestada otsingusse asjakohane lühend (GKG, FamGKG, GNotKG, GvKostG ja RVG).

Kus avaldatakse teavet teatavat liiki menetluste kestuse kohta?

Saksamaa Liitvabariigi statistikaamet (Statistisches Bundesamt) avaldab igal aastal [statistikaaruanded](#) õigusemõistmise kohta. Näiteks tsiviilkohtuid käsitlevas aruandes on esitatud andmed tsiviilkohtumenetluse kestuse kohta kogu Saksamaal. Eraldi on välja toodud andmed iga *liidumaa* ja liidumaa kõrgeima üldkohtu (*Oberlandesgericht*) piirkonna järgi. Eraldi on esitatud andmed esimese astme kohtute (*Amtsgerichte*) ja liidumaa kohtute või apellatsioonikohtute (*Landgerichte*) ning samuti esimese ja teise astme kohtumenetluste kohta. Aruandes esitatakse konkreetsete statistilised andmed menetluste kestuse kohta valitud õigusvaldkondades, nagu meditsiiniline vastutus, liiklusõnnetused ja reisilepingud.

Kust leida teavet eri liiki kohtumenetluste ligikaudsete kulude kohta?

On raamatuid, mis käsitlevad tsiviilkohtumenetluse keskmisi kulusid. Need raamatud võivad hõlmata mitmesuguseid aspekte, sealhulgas õiguslikke aluseid, kulukontrolli strateegiaid, juhtumiuuringuid ja praktilisi näiteid. Peale selle on veebis kättesaadavad mitmesugused kalkulaatorid, näiteks [Nordrhein-Westfaleni liidumaa](#)

[Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kalkulaator](#), mida saab kasutada menetlustasude eelneva arvutamiseks.

Käibemaks

Kust leida teavet käibemaksu kohta? Millised on kohaldatavad määrad?

Kohtud ja kohtutäiturid ei ole käibemaksukohustuslased. Advokaatide suhtes aga kohaldatakse käibemaksumäära 19%. See summa arvestatakse eraldi kuluna ja see ei sisaldu advokaadi tasus.

Tasuta õigusabi

Kohaldatav sisetulekukünnis tsiviilasjades

Tasuta õigusabi võib taotleda iga isik, kes ei saa endale lubada osa või kõiki kohtukuluseid. Arvesse tuleb võtta isiklike asjaolusid ja majanduslikku olukorda. Kavandataval õigusvaidlusel peab olema eduvõimalus ja see ei tohi olla pahatahtlik. Menetlust korraldaval isik peab siiski kasutama oma vara ulatuses, mida võib temalt eeldada. Sisetuleku suurusest sõltuvalt võib õigusabi anda kohustusega maksta see tagasi osamaksetena, või ilma selle kohustusega. Saksamaa Liitvabariigi justiitsministeerium on välja andnud teabematerjali pealkirjaga „*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*“ (Juriidiline nõustamine ja õigusabi), milles on antud vastused korduma kippuvatele küsimustele ja esitatud näiteid.

Kriminaalmenetluses kahtlustatava või süüdistatava suhtes kohaldatav sisetulekupiirang

Kriminaalkohtumenetluses on süüdistatava sisetuleku kohta erinevad reeglid. Erinevalt hagejate tasuta õigusabist ei ole kahtlustatavate või süüdistatavate suhtes kindlaksmääratud sisetulekupiiranguid. Selle asemel võetakse arvesse muid kriteeriume, et otsustada, kas neile anda rahalist toetust.

Kriminaalmenetluses ohvri suhtes kohaldatav sisetulekupiirang

Kuriteo ohvriks langenud isikute puhul sõltub tasuta õigusabi nende sisetuleku suurusest. Selles võetakse arvesse kohtuasja eeldatavaid kulusid ja kannatanu isiklike asjaolusid, nagu ülalpidamiskohustused ja eluasemekulud. Sisetulekukünnised on paindlikud ja mõnel juhul võib tasuta õigusabi anda koos kohustusega maksta see tagasi osamaksetena.

Kuriteoohvrile õigusabi andmisega seotud muud tingimused

Raskete tahtlike vägivallaaktide ohvritele on kehtestatud erikord. Olenemata nende majanduslikust olukorrast võivad nad taotleda tasuta õigusabi.

Kahtlustatavale või süüdistatavale õigusabi andmisega seotud muud tingimused

Kahtlustatavatele või süüdistatavatele tasuta õigusabi andmisel kehtivad teatavad tingimused. Need ei puuduta mitte sisetulekut, vaid õiguslike tegureid, nagu süüdistuse raskusaste, eeldatav karistus, olukorra keerukus ja küsimus, kas kahtlustatav või süüdistatav saab end ise kaitsta. Kohus määrab alati advokaadi, kui kahtlustatav või süüdistatav on vahi all või kui ta peab ilmuma kohtusse, et teha otsus kinnipidamise või paigutamise kohta.

Kuludeta kohtumenetlused

Sotsiaalkohtute seaduse (*Sozialgerichtsgesetz*, SGG) paragrahvi 183 kohaselt ei kaasne sotsiaalkohtutes [*Sozialgerichte*] arutatavate menetlustega kulusid neile isikutele, kellel on õigus saada hüvitist. Siia kuuluvad kindlustatud isikud, toetusi saavad isikud (sh need, kes saavad toitjakaotushüvitist) ning puudega isikud ja nende järglased, tingimusel et nad osalevad kohtumenetlustes hageja või kostjana seoses oma olukorraga. Vastavalt sotsiaalkohtute seaduse paragrahvile 184 peavad isikud, kes ei kuulu paragrahvi 183 alla, maksma iga vaidluse eest tasu. Tasud on järgmised: 150 eurot sotsiaalkohtute menetluste eest, 225 eurot liidumaa sotsiaalkohtute (*Landessozialgerichte*) menetluste eest ning 300 eurot Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima sotsiaalkohtu (*Bundessozialgericht*) menetluste eest. Sotsiaalkohtute seaduse paragrahvis 197a on sätestatud, et teatavatel juhtudel kohaldatakse kohtukulude seaduse alusel tasumisele kuuluvaid lõive, kui kohtuasja hageja ega kostja ei kuulu sotsiaalkohtute seaduse paragrahvis 183 nimetatud isikute hulka. Kriminaalmenetlustes kohaldatakse järgmist korda: kui süüdistatav on õigeks mõistetud või asi kohtusse ei jõua või menetlus

kahtlustatava või süüdistatava suhtes lõpetatakse, katab kahtlustatava või süüdistatava kantud hädavajalikud kulud ja lõivud riik vastavalt StPO paragrahvile 467. Kui süüdistatav mõistetakse süüdi, peab ta põhimõtteliselt ise kandma kohtukulud, sealhulgas kohtu määratud advokaadi tasu vastavalt StPO paragrahvile 465.

Millal peab kaotanud pool tasuma võitnud poole kulud?

Kohtuvaidluse kaotanud pool peab kandma vastaspoole menetluskulud. Siia kuuluvad kohtukulud, teise poole advokaadi seadusjärgsed tasud ja kulud, reisikulud ja kohtusse ilmumisest tingitud sissetuleku kaotus. Need kulud peavad olema olnud vajalikud poole õiguste asjakohaseks kaitsmiseks või kaitseks nõude vastu.

Ekspertide tasustamine

Kohtu määratud ekspertide tasu arvutatakse kindlaksmääratud tunnitasu alusel vastavalt kohtutöötajate tasustamise ja neile hüvitiste maksmise seadusele (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz, JVEG*). Need kulud peavad tasuma kohtumenetluse pooled.

Kui pool määrab õigusvaidluse ettevalmistamiseks eksperdi eraviisiliselt, ei kuulu need kulud kohtuotsuses kindlaksmääratud õigusabikulude hulka. Nende kulude hüvitamist tuleb taotleda eraldi. Kui pool on kaasanud eksperdi, et saada kohtuvaidluse jooksul nõu, sõltub hüvitamine selle nõustamise vajalikkusest kõnealuse juhtumi raames.

Ekspertidele, kelle on ütluste andmiseks kaasanud kohus, maksab kaotanud pool. Kui mõlemad pooled võivad osaliselt ja kaotavad osaliselt, peavad nad jagama kulusid vastavalt õigusvaidluse tulemusele.

Tõlkijate ja tõlkide tasud

Kohtu kaasatud tõlgid ja tõlkijad saavad tasu, mis on kehtestatud kohtutöötajate tasustamise ja neile hüvitiste maksmise seadusega. Need kulud peavad tasuma kohtumenetluse pooled. Tõlkidele makstakse tasu tunnimäära alusel, samas kui tõlkijatele makstakse tasu vastavalt tõlgitud ridade arvule. Kriminaalkohtumenetluses tasub kahtlustatavate või süüdistatavate või huvitatud poolte nõutavad suulise ja kirjaliku tõlke kulud riik. See kehtib juhul, kui teenused on vajalikud kaitseks või menetlusõiguste kasutamiseks.

Lingid

[Saksamaa Liitvabariigi justiitsministeerium](#)

[Saksamaa advokaatide ühenduse lepitajate meeskond](#)

[Föderaalne perelepituse ühendus](#)

[Föderaalne lepitusühendus](#)

[Föderaalne majandus- ja tööküsimusi käsitlev lepitusühendus](#)

[Lepituskeskus \(CfM\)](#)

[Erapanganduse ombudsman](#)

[Avalik-õigusliku panganduse ombudsman](#)

[Deutsche Bundesbanki lepitusnõukogu](#)

[Saksamaa ühistulise panganduse grupi ombudsman](#)

[Elamuhoiupankade ombudsman](#)

[Piirkondlike elamuhoiupankade ombudsman](#)

[Saksamaa Arstide Liidu nõuandekomiteed ja lepitusnõukogud](#)

[Liikuvusküsimuste lepitusnõukogu](#)

[Föderaalse Advokaatide Koja lepitusnõukogu](#)

[Turismi lepitusnõukogu](#)

[Nordrhein-Westfaleni kohaliku transpordi küsimuste lepitusnõukogu](#)

[Tervise- ja hoolekandekindlustuse ombudsman](#)

[Saksamaa matusekorraldajate föderaalse assotsiatsiooni lepitusnõukogu](#)

[Föderaalse võrgustike ameti lepitusnõukogu](#)

[Saksamaa kinnisvaraassotsiatsiooni kinnisvara ombudsman](#)

[Kaubandus- ja tööstuskodade lepitusnõukogud](#)

[Tasude ja hankeõiguse lepitusnõukogu](#)

[Saksamaa autotööstuse keskliit](#)

[Õigusaktide viimased versioonid](#)

Seotud dokumendid

[Saksamaa riigiaruanne kulude läbipaistvust käsitleva uuringu kohta \(565 Kb\)](#)

 Viimati uuendatud: 30/07/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.